

Dues pintures bessones

L' exhibició, a la recent exposició *La presó de l'ànima* (Casa de Cultura, 1999) de l'oli sobre tela de Prudenci Bertrana *Visió de Girona*, procedent d'una col·lecció particular, ha permès de descobrir l'extraordinària similitud amb l'oli de Santiago Rusiñol *Girona*, pertanyent també a una col·lecció privada, exhibit a la mostra *La Girona dels visitants* (Museu d'Història de la Ciutat, 1998) i a la titulada *Girona i l'Onyar* (Caixa de Pensions, 1986). La semblança no és només de tema, de tècnica i d'estil, sinó sobretot d'enquadrament, com si els dos pintors haguessin instal·lat el cavallet l'un al costat de l'altre. Fins i tot es pot endevinar, per les mínimes diferències en l'angle de visió, que Bertrana s'hauria assegut a la dreta de Rusiñol.

Va ser així, tal com es desprèn del doble resultat pictòric? Hi ha bones raons per creure-ho. Bertrana va explicar, a la conferència «El Rusiñol que jo he tractat»: «Rares vegades Rusiñol i jo deixàrem d'anar junts per Girona. Així vaig poder admirar la seva manera de produir». Un altre escriptor, Miquel de Palol, en dona testimoni a *Girona i jo*. En aquella època no existia l'actual passeig de Canalejas; Palol descriu vívidament la presència en el lloc de Rusiñol i el seu seguici: «Allí on el seu públic esdevingué quasi una colònia fou a les ribes de l'Onyar, pintant les darreres cases de la ciutat [...] reflectides en les aigües mortes d'un riu que copsava de ple la llum del sol i agemolides sota l'agulla escairada del campanar de Sant Feliu [...] Des de l'altra riba, que declinava dels fortins derruïts de Sant Agustí, encara no del tot urbanitzats, la petita platja entre sorra i herba prima era un lloc acollidor i frescal. Hi anàvem de bona hora, després d'haver pres el cafè sota les voltes [...] En Bertrana hi duia també la seva petita tela i la caps de colors [...] Acampats en aquell lloc, les hores passaven sense adonar-nos-en [...] En Bertrana, pintant al costat d'en Rusiñol, s'hi feia amb més desfici, potser per no deixar-se impressionar per l'altre. Aquest, dret, alt, ressaltant d'entre tots, començava a entusiasmar-se amb el paisatge i amb la pintura».

Al cap de tres quarts de segle, l'amistat i la fecunditat dels dos pintors-escriptors reviu en les dues teles bessones i en aquest text de Palol, que sembla escrit expressament per revelar el seu secret i per donar una resposta versemblant i feliç als interrogants que les seves semblances plantegen.

A dalt, Girona
(115 x 99 cm),
de Santiago Rusiñol,
sense data.

A baix,
Visió de Girona
(90x69 cm)
de Prudenci Bertrana,
datat el 1914.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ